

**ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC SƯ PHẠM**

MAI TRUNG ANH

**NGHIÊN CỨU CẤU TRÚC VÀ
KHẢ NĂNG TÁI SINH TỰ NHIÊN CỦA MỘT SỐ
QUẦN XÃ THỰC VẬT Ở XÃ MINH TIẾN,
HUYỆN ĐẠI TỪ, TỈNH THÁI NGUYÊN**

LUẬN VĂN THẠC SĨ SINH HỌC

THÁI NGUYÊN - 2017

**ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC SƯ PHẠM**

MAI TRUNG ANH

**NGHIÊN CỨU CẤU TRÚC VÀ
KHẢ NĂNG TÁI SINH TỰ NHIÊN CỦA MỘT SỐ
QUẦN XÃ THỰC VẬT Ở XÃ MINH TIẾN,
HUYỆN ĐẠI TỪ, TỈNH THÁI NGUYÊN**

Chuyên ngành: Sinh thái học

Mã số: 60.42.01.20

LUẬN VĂN THẠC SĨ SINH HỌC

Người hướng dẫn khoa học: TS. Ma Thị Ngọc Mai

THÁI NGUYÊN - 2017

LỜI CAM ĐOAN

Tôi xin cam đoan kết quả nghiên cứu, số liệu trong luận văn là trung thực và đây là công trình nghiên cứu của riêng tôi, chưa được sử dụng để bảo vệ cho bất kỳ một công trình nghiên cứu nào. Nếu sai tôi xin hoàn toàn chịu trách nhiệm.

Thái Nguyên, tháng 6 năm 2016

Tác giả

Mai Trung Anh

LỜI CẢM ƠN

Tôi xin bày tỏ lòng kính trọng và cảm ơn sâu sắc tới cô giáo - người hướng dẫn khoa học: TS. Ma Thị Ngọc Mai đã tận tình hướng dẫn, giúp đỡ, truyền đạt những kiến thức cho tôi trong suốt quá trình học tập và nghiên cứu để hoàn thành luận văn tốt nghiệp này.

Tôi xin chân thành cảm ơn sự giúp đỡ nhiệt tình, tạo điều kiện thuận lợi của các thầy (cô) và đồng nghiệp, phòng Đào tạo trường Đại học Sư phạm Thái Nguyên trong suốt quá trình học tập và thực hiện đề tài luận văn thạc sĩ chuyên ngành Sinh Thái học, tại khoa Sinh học - Trường Đại học Sư phạm Thái Nguyên.

Tôi xin trân trọng cảm ơn UBND xã Minh Tiến, huyện Đại Từ đã tạo mọi điều kiện giúp tôi tiến hành điều tra, nghiên cứu, hoàn thành luận văn này.

Cuối cùng, tôi xin được bày tỏ lòng biết ơn tới toàn thể gia đình, bạn bè đã luôn đồng viên, giúp đỡ tôi hoàn thành khóa học trong suốt thời gian qua.

Thái Nguyên, tháng 6 năm 2016

Tác giả

Mai Trung Anh

MỤC LỤC

LỜI CAM ĐOAN	i
LỜI CẢM ƠN.....	ii
MỤC LỤC	iii
DANH MỤC CÁC KÝ HIỆU VÀ CHỮ VIẾT TẮT	iv
DANH MỤC CÁC BẢNG	v
DANH MỤC CÁC HÌNH	vi
MỞ ĐẦU	1
1. Lý do chọn đề tài	1
2. Mục tiêu nghiên cứu	3
3. Ý nghĩa của đề tài	3
4. Cấu trúc của luận văn	4
Chương 1. TỔNG QUAN VẤN ĐỀ NGHIÊN CỨU	5
1.1. Những khái niệm liên quan	5
1.1.1. Thảm thực vật.....	5
1.1.2. Thảm thực vật thứ sinh.....	5
1.1.3. Khái niệm về rừng.....	5
1.1.4. Tái sinh rừng.....	6
1.1.5. Phục hồi rừng.....	7
1.2. Những nghiên cứu về thành phần loài.....	7
1.2.1. Thế giới.....	7
1.2.2. Ở Việt Nam.....	8
1.3. Những nghiên cứu về thành phần dạng sống.....	10
1.3.1. Thế giới.....	10
1.3.2. Việt Nam.....	11
1.4. Nghiên cứu về khả năng tái sinh phục hồi rừng, khả năng tái sinh phục hồi thảm thực vật sau nương rẫy	13
1.4.1. Thế giới.....	13
1.4.2. Việt Nam.....	16

Chương 2. MỤC TIÊU, ĐỐI TƯỢNG, NỘI DUNG VÀ PHƯƠNG PHÁP NGHIÊN CỨU	
PHÁP NGHIÊN CỨU	21
2.1. Mục tiêu nghiên cứu	21
2.2. Đối tượng và phạm vi nghiên cứu	21
2.2.1. Đối tượng nghiên cứu	21
2.2.2. Phạm vi nghiên cứu	22
2.3. Nội dung nghiên cứu	22
2.4. Phương pháp nghiên cứu	22
2.4.1. Phương pháp luận	22
2.4.2. Phương pháp nghiên cứu cụ thể	23
2.4.3. Phân tích và xử lý số liệu	26
2.4.4. Phương pháp điều tra trong nhân dân	29
Chương 3. ĐIỀU KIỆN TỰ NHIÊN - KINH TẾ XÃ HỘI KHU VỰC NGHIÊN CỨU	
NGHIÊN CỨU	30
3.1. Điều kiện tự nhiên	30
3.1.1. Vị trí địa lý	30
3.1.2. Địa hình, đất đai, thổ nhưỡng	30
3.1.3. Khí hậu, thủy văn	31
3.2. Điều kiện kinh tế, xã hội	32
3.3. Rừng và đất lâm nghiệp	34
Chương 4. KẾT QUẢ NGHIÊN CỨU VÀ THẢO LUẬN	35
4.1. Hiện trạng các thảm thực vật sau nương rẫy tại khu vực nghiên cứu	35
4.1.1. Hệ thực vật	35
4.1.2. Các trạng thái thảm thực vật tại khu vực nghiên cứu	36
4.2. Quy luật phân bố cây tái sinh	40
4.2.1. Phân bố cây tái sinh theo cấp chiều cao	40
4.2.2. Phân bố cây tái sinh theo cấp đường kính	44
4.2.3. Phân bố cây tái sinh theo mặt phẳng ngang	47

4.3. Nguồn gốc và chất lượng cây tái sinh	50
4.4. Đa dạng về thành phần dạng sống	54
4.5. Cấu trúc hình thái của các trạng thái thảm thực vật	55
1. Kết luận.....	60
2. Kiến nghị	61
TÀI LIỆU THAM KHẢO.....	62

DANH MỤC CÁC KÝ HIỆU VÀ CHỮ VIẾT TẮT

1. $D_{1.3}$: Đường kính ngang ngực (cm).
2. FAO (*Food and Agriculture Organization*) : Tổ chức Lương thực và Nông nghiệp của Liên Hiệp Quốc.
3. H_{vn} : Chiều cao vút ngọn (m).
4. IUCN (*International union conservation of nature*) : Tổ chức bảo tồn thiên nhiên quốc tế.
5. KVNC : Khu vực nghiên cứu.
6. N : Mật độ (cây/ha).
7. ODB : Ô dạng bản.
8. OTC : Ô tiêu chuẩn.
9. TTV : Thảm thực vật.
10. UNDP (*Union national development programme*) : Chương trình phát triển của Liên Hiệp Quốc.
11. WWF (*World wildlife fund*) : Quỹ bảo vệ động vật hoang dã thế giới.

DANH MỤC CÁC BẢNG

Bảng 2.1.	Ký hiệu độ nhiều của thực bì theo tiêu chuẩn Drude	28
Bảng 4.1.	Thành phần thực vật trong các điểm nghiên cứu	35
Bảng 4.2.	Mật độ cây gỗ tái sinh theo cấp chiều cao.....	41
Bảng 4.3.	Phân bố cây gỗ tái sinh theo cấp đường kính ngang ngực	45
Bảng 4.4.	Phân bố cây gỗ tái sinh theo mặt phẳng ngang	49
Bảng 4.5.	Chất lượng của cây tái sinh ở các giai đoạn phục hồi rừng	51
Bảng 4.6.	Kết quả phân tích thành phần dạng sống ở KVNC	54
Bảng 4.7.	Cấu trúc hình thái theo chiều thẳng đứng của các trạng thái thảm cỏ, thảm cây bụi và rừng thứ sinh	56

DANH MỤC CÁC HÌNH

Hình 2.1.	Sơ đồ bố trí các ODB trong OTC	24
Hình 4.1.	Tỷ lệ các taxon trong các ngành của hệ thực vật ở KVNC	35
Hình 4.2.	Đồ thị mật độ cây gỗ tái sinh theo cấp chiều cao	41
Hình 4.3.	Đồ thị phân bố cây gỗ tái sinh theo cấp đường kính	46
Hình 4.4.	Biểu đồ nguồn gốc cây tái sinh.....	51
Hình 4.5.	Biểu đồ chất lượng cây tái sinh	51
Hình 4.6.	Tỉ lệ thành phần dạng sống ở KVNC qua từng giai đoạn	54